

Obrona życia człowieka zadaniem i wyzwaniem dla nauczycieli i wychowawców

1. Zadania wynikające z Ustawy o systemie oświaty

W preambule Ustawy z dnia 7 września 1991 roku zapisano:

„Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa; kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniem zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka. Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki”.

W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (1997) art. 38 brzmi:

„Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia”.

Art. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka Narodów Zjednoczonych (1948) mówi:

„Każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swej osoby”.

W preambule Konwencji Praw Dziecka Narodów Zjednoczonych (1989) czytamy:

„Dziecko, z uwagi na swoją niedojrzałość psychiczną oraz umysłową, wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej ochrony prawnej, zarówno przed, jak i po urodzeniu”.

Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych ONZ sporządzony w 1966 roku w Artykule 6, punkt 1, mówi: „Każda istota ludzka ma przyrodzone prawo do życia. Prawo to powinno być chronione przez ustawę. Nikt nie może być samowolnie pozbawiony życia”.

Uniwersalna zasada etyki głosi: nie wolno zabijać ludzi, w szczególności absolutnie niewinnych, bezbronnych.

2. Od poczęcia człowiek

Rozwój nauk biologicznych i medycznych XX wieku przyniósł odkrycie: człowiek jest człowiekiem od poczęcia. Aktualnie to stwierdzenie jest już poza dyskusją naukową - to fakt udowodniony. Prawda o poczęciu człowieka jako początku życia człowieka jest dzisiaj podawana nie tylko w publikacjach naukowych, ale także w popularnych poradnikach medycznych, prasie oraz w podręcznikach szkolnych (por. załącznik).

Z medycznego, naukowego stwierdzenia „człowiekiem jest się od poczęcia” wynika właściwe określenie, czym jest w istocie aborcja: przerwaniem, zniszczeniem życia człowieka w okresie jego prenatalnego rozwoju (tj. od zapłodnienia aż do momentu urodzenia), zatem jest ona zabójstwem. Należy podkreślić, że do tego stwierdzenia dochodzimy nie na podstawie jakiegось systemu religijnego, ale przyjmując do wiadomości fakt naukowy i drogą logicznego myślenia.

3. Ochrona życia człowieka w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 grudnia 2008 roku (Dz.U. z dn. 15 stycznia 2009, Nr 4, poz. 17).

W obecnie obowiązującym rozporządzeniu władz oświatowych znajdujemy zapisy, które mogą służyć promocji, ochronie życia człowieka w okresie jego życia wewnątrzłonowego.

W module „Wychowanie do życia w rodzinie” dla liceów i techników zaproponowano m.in. następujące treści nauczania:

- Funkcje rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem wychowania dzieci w rodzinie. Znaczenie prawidłowych postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka. Samotne rodzicielstwo.
- Małżeństwo: jego fazy; trudności i konflikty oraz sposoby ich rozwiązywania; wartość małżeństwa. Macierzyństwo i ojcostwo. Przygotowanie do ról rodzicielskich. Adopcja. Bezdzielnosc.
- Przebieg i higiena ciąży. Rozwój prenatalny dziecka. Szkoła rodzenia, poród i naturalne karmienie. Rola rodziców w okresie oczekiwania na narodziny dziecka, w czasie porodu i po narodzinach.

- Nieplanowana ciąża; sposoby szukania pomocy w sytuacjach trudnych.
- Aborcja jako zagrożenie dla zdrowia psychicznego i fizycznego - aspekty: prawny, medyczny i etyczny.

W odpowiednim module dla gimnazjów zawarty jest zapis:

- rozwój człowieka: **faza prenatalna**, narodziny, faza niemowlęca, wczesnodziecięca, przedpokwitaniowa, dojrzewania, młodości, wieku średniego, wieku późnego. Życie jako fundamentalna wartość;
- inicjacja seksualna, związek pomiędzy aktywnością seksualną a miłością i odpowiedzialnością, dysfunkcje związane z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej. Ryzyko związane z wczesną inicjacją;
- płodność wspólną sprawą kobiety i mężczyzny;
- planowanie rodziny. Metody rozpoznawania płodności. Antykoncepcja. Aspekt zdrowotny, psychologiczny i etyczny.

W sformułowaniu celów i zadań szkół ponadgimnazjalnych znajdujemy następujące zapisy:

1. wspieranie wychowawczej roli rodziny; integrowanie działań szkoły i rodziców;
2. pomoc w kształtowaniu pozytywnego stosunku do płciowości; odniesienie płciowości do wartości i pojęć takich jak: poszanowanie życia, miłość, małżeństwo, rodzina, przyjaźń, akceptacja i szacunek w relacjach międzyludzkich;
3. pomoc w osiąganiu dojrzałości psychoseksualnej;
4. uświadomienie roli rodziny w życiu człowieka; promowanie trwałych związków, których podstawą jest więź emocjonalna, efektywne sposoby komunikowania się, wzajemne zrozumienie;
5. przekazywanie rzetelnej, dostosowanej do poziomu rozwoju ucznia, wiedzy na temat zmian biologicznych, psychicznych i społecznych w różnych fazach rozwoju człowieka.

Przyjęcie pozytywnej postawy wobec życia ludzkiego, osób niepełnosprawnych i chorych. Przygotowanie, na podstawie wiedzy i wykształconych umiejętności, do poszanowania godności życia ludzkiego i dojrzałego funkcjonowania w rodzinie.

Znajomość podstawowych zasad postępowania w sferze ludzkiej płciowości i płodności. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prospołecznych i prorodzinnych.

4. Stereotypy medialne a ochrona życia człowieka

Zarówno w przeszłości, jak i współcześnie media (nie wszystkie, lecz ich znaczna część) niewłaściwie, wybiórczo przekazują informacje, komentarze dotyczące poszanowania życia człowieka w okresie jego życia prenatalnego. Sytuacja ta stanowi szczególne wyzwanie dla nauczycieli i wychowawców, którzy nie tylko winni uczniom przekazać rzetelną wiedzę, ale i uzupełnić „luki” przekazu medialnego, czy wręcz odkłamać „fakty prasowe”.

Oto niektóre stereotypy promowane przez media i propozycje odpowiedzi na nie.

Czy można drogą ustaw państwowych narzucać poglądów religijnych, np. zakazu aborcji?

Zwolennicy legalizacji aborcji usiłują twierdzić, że jej prawny zakaz to narzucenie drogą ustawy państwowej etyki katolickiej całemu, zróżnicowanemu światopoglądowo, społeczeństwu.

Jak wykazano powyżej, prawny zakaz aborcji wynika z ogólnoludzkiej zasady etycznej: nie wolno zabijać niewinnych ludzi. Trzeba podkreślić, że forsowany przez skrajnie lewicowe i liberalne środowiska plan legalizacji aborcji jest próbą realizacji ideologicznej dyrektywy W.I. Lenina, który dążył do tego, by „dopomagać się bezwarunkowego zniesienia wszystkich ustaw ścigających sztuczne poronienia” (W. Lenin, *Klasa robotnicza a neomaltuzjanizm*, w: W. Lenin, *Dzieła*, „Książka i Wiedza”, Warszawa 1950, t. 19, s. 321. W Związku Sowieckim - jako pierwszym kraju Europy - zalegalizowano aborcję (18 X 1920).

Czy kobieta ma prawo do własnego ciała?

Nie urodzone dziecko nigdy nie jest tylko częścią organizmu matki (matka i dziecko posiadają różne struktury genetyczne, często także inne grupy krwi). Dziecko jest nową, odrębną istotą ludzką, jeszcze nie

narodzonym potomkiem tej kobiety, która nie ma żadnego prawa, by decydować o pozbawieniu go życia - na jakimkolwiek etapie jego rozwoju (kobieta ma natomiast prawo w sposób odpowiedzialny planować poczęcie swego dziecka).

Gdy stwierdzono chorobę czy wady rozwojowe u nie narodzonego dziecka, można ciążę usunąć?

Jeżeli u człowieka nie narodzonego stwierdza się chorobę czy wady rozwojowe, to należy tego małego pacjenta otoczyć troskliwą opieką i leczyć, a nie zabijać. Jak może „lekarz” proponować eliminację choroby poprzez zabicie chorego dziecka?

Czy można przerwać ciążę, gdy jej kontynuowanie zagraża zdrowiu kobiety?

Dla ratowania zdrowia jednego człowieka nie można zabijać innego. Należy w tym miejscu dodać, że współczesna medycyna stwierdza, że nie ma kolizji pomiędzy zdrowiem kobiety a kontynuacją ciąży.

Czy ciążę można usunąć, jeżeli powstała w wyniku gwałtu?

Ojciec nie narodzonego dziecka, winien przestępstwa gwałtu, zostaje w wyniku postępowania sądowego (w czasie którego ma zapewnioną obronę prawną) skazany na kilka lat więzienia. Nie można dopuścić do tego, aby poczęte dziecko, zupełnie niewinne i pozbawione jakiejkolwiek możliwości obrony, zostało skazane na najwyższy wymiar kary: karę śmierci i - aby wyrok wykonano.

Ostatnio atakuje się ustawę z 7 I 1993 roku, chroniącą życie poczętego dziecka, używając zupełnie błędnie, skądinąd słusznych, stwierdzeń:

Czy kobieta ma prawo do wolności w decydowaniu o swym życiu?

Tak, należy uznać wolność każdego człowieka w podejmowaniu decyzji, ale trzeba z całą mocą przypomnieć, że nie ma wolności bez odpowiedzialności, bez respektowania praw innych.

Wolność każdego człowieka jest ograniczona prawem innego człowieka: kobieta ma prawo do wolności, ale poczęte dziecko, jak każdy człowiek, ma prawo do życia. Nie można się zgodzić na udzielenie - nawet matce - „wolności” w zabijaniu jej własnych dzieci.

Czy można zmuszać kobiety do macierzyństwa?

Jest to słuszne stwierdzenie, ale zwolennicy bezkarności zabijania zupełnie błędnie wykorzystują je w swojej propagandzie wymierzonej przeciw ustawie z 7 I 1993 roku, która zawiera zakaz zabijania poczętych dzieci, a nie nakaz podejmowania macierzyństwa. Życie dziecka rozpoczyna się w momencie poczęcia i w tym samym momencie kobieta staje się matką i rozpoczyna się jej macierzyństwo.

Ustawa ma chronić życie poczętego już dziecka, a więc chronić także kontynuację rozpoczętego już wcześniej macierzyństwa. Kobieta-matka staje jedynie przed decyzją czy kontynuować swe macierzyństwo, czy je przerwać, inaczej mówiąc, staje przed dylematem: czy być matką żyjącego, urodzonego dziecka, czy też matką dziecka zabitego.

Zakończenie

Wyrażam nadzieję, że nauczyciele i wychowawcy aktywnie kontynuować będą promowanie i ochronę życia każdego człowieka, także tego w prenatalnej fazie swego rozwoju, i tym samym służyć będą swym uczniom i wychowankom we właściwym przygotowaniu się do podjęcia zadań rodzicielskich. Trud i wysiłek włożony w ochronę życia owocować będzie we wzmocnieniu struktur rodzinnych, społecznych i ogólnopństwowych.

dr inż. Antoni Zięba

Prezes Polskiego Stowarzyszenia Obrońców Życia Człowieka